

UT4. Disseny i execució de projectes d'intervenció social

M E T O D O L O G I A D E L A I N T E R V E N C I Ó S O C I A L

ÍNDEX

| **01** Projecte d'intervenció social

| **02** Definició

| **03** Planificació

| **04** Execució

1.El projecte d'intervenció social ✨

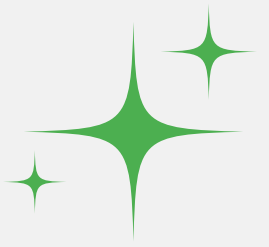
El projecte social se sol articular bàsicament a partir d'aquests eixos:

- La **definició del projecte**, segons les necessitats detectades en la fase d'investigació.
- La **planificació del projecte**, en la qual s'estableixen els objectius d'intervenció i es programen les actuacions per assolir-los.
- El **disseny de les activitats**, que suposa la planificació amb detall de totes les actuacions programades.

Una vegada s'ha completat el disseny del projecte, ja és possible posar-lo en pràctica mitjançant:

- La **implementació del projecte** per les persones professionals assignats, que s'encarregaran d'aplicar les activitats programades i de fer-ne el seguiment.
- **L'avaluació del projecte**, durant la intervenció i un cop hagi acabat.

2. La definició del projecte

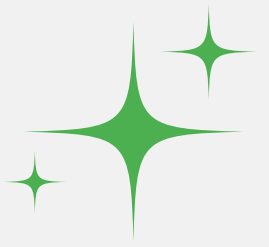
El projecte ha d'estar perfectament definit abans de procedir a dissenyar-lo. La definició es durà a terme a partir dels resultats de l'anàlisi de la realitat social.

La identificació del projecte

La presentació de qualsevol projecte d'intervenció social comença amb la identificació formal mitjançant una *denominació* i una *presentació* breu.

- La **denominació** del projecte: un títol que descriu la idea general del projecte i dona algunes pistes respecte el seu contingut i sobre les persones a qui s'adreça.
- La **presentació**: és un resum en què se sintetitzen de manera molt breu els aspectes essencials i significatius del projecte: a qui es dirigeix, què es vol fer, on es desenvoluparà...

2. La definició del projecte

Podem seguir algunes recomanacions a l'hora de seleccionar i redactar la denominació:

- El títol ha de fer una referència clara a l'objecte del projecte.
- Convé evitar tecnicismes o paraules massa complexes.
- Ha de ser tan precisa com sigui possible: cal evitar títols molt concrets (que no aportin prou informació) o massa amplis (difícils d'entendre).
- Tot el que hem dit fins ara no vol dir que no s'hagi de buscar una denominació atractiva, i fins i tot creativa.
- Cal que la denominació faci referència a la institució, associació, entitat o organisme del qual parteix el projecte.

Exemples de denominacions d'alguns projectes:

- Projecte de dinamització cultural de l'Associació de Joves Més Futur.
- Projecte de mediació entre iguals al Centre Obert Les Eres.
- Projecte d'inserció laboral per a persones que busquen la seva primera feina, de l'Associació Professionals amb Futur.

També és interessant veure alguns exemples de denominacions incorrectes:

- Projectes sobre la falta de participació juvenil al barri
- Projecte de millora formativa de la població.

2. La definició del projecte

EL DIAGNÒSTIC SOCIAL

El **diagnòstic social** concreta les característiques, les necessitats i els problemes de la població estudiada, que s'hauran d'abordar mitjançant el projecte d'intervenció.

Les necessitats que s'han identificat gràcies al procés d'investigació s'han d'objectivar, es a dir, s'han de convertir en idees objectives, en el moment d'elaborar el diagnòstic.

El diagnòstic concretarà aquestes necessitats, facilitarà l'establiment de prioritats i delimitarà el problema o objecte d'intervenció.

2. La definició del projecte

EL DIAGNÒSTIC SOCIAL

Quan s'hagin conegut les diferents necessitats, se seleccionaran les que es consideri més necessari atendre. Aquestes necessitats ajudaran a delimitar l'objecte del projecte. En la delimitació del projecte s'especificaran, entre d'altres, aquests aspectes:

2. La definició del projecte

EL DIAGNÒSTIC SOCIAL

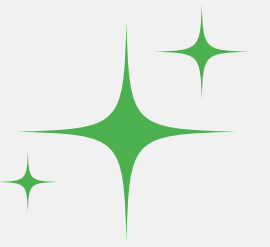
La problemàtica que s'aborda. Les necessitats que s'atendran amb el projecte. En general, podríem dir que cal respondre la pregunta: «**què es pretén fer?**».

El públic destinatari. Perfil de les persones a les quals s'ha de dirigir el projecte, També el nombre de persones que podran participar en el projecte. Cal respondre la pregunta: «**a qui es dirigeix?**».

Delimitació espaciotemporal. Lloc en el qual es durà a terme la intervenció. Per descomptat, també s'ha de concretar quina serà la durada del projecte, les dates i els horaris. La pregunta que es planteja és: «**on i quan es desenvoluparà el projecte?**».

Proposta de la metodologia d'intervenció. Metodologia i el tipus d'activitats que es pretenen dur a terme. Hem de contestar la pregunta: «**com es farà?**».

2. La definició del projecte

JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

Les decisions que es prenguin han de tenir una justificació o exposició dels motius o raons fonamentals per dur a terme el projecte.

La justificació, en definitiva, ha d'evidenciar que les raons que sustenten el projecte són sòlides i argumentades, i no producte d'una intervenció irreflexiva o fruit de qualsevol tipus d'especulació o voluntarisme no fonamentat.

3. PLANIFICACIÓ

La **planificació del projecte d'intervenció social** es concreta en el plantejament d'uns objectius i en el disseny d'unes actuacions que donin resposta a les necessitats que s'hagin detectat prèviament.

Ha de respondre les quatre preguntes clau: *què, com, quan i amb què* (eixos del projecte).

- **QUÈ es vol aconseguir?:** objectius del projecte
- **COM s'aconseguirà?:** les actuacions i la metodologia
- **QUAN s'aconseguirà?:** la temporalització
- **AMB QUÈ es vol aconseguir?:** els recursos, tant materials i humans com econòmics, necessaris per desenvolupar el projecte.

3. PLANIFICACIÓ

ELS OBJECTIUS. Són els propòsits o metes que es volen aconseguir per mitjà de la intervenció.

Els objectius han de ser:

- Clars: fàcils d'entendre
- Factibles: possibles d'aconseguir
- Pertinents: relacionats amb el problema que es vol abordar
- **HAN D'ESTAR ESCRITS EN INFINITIU!!!**

3. PLANIFICACIÓ

OBJECTIUS GENERALS: fixen les intencions del projecte i es formulen amb un nivell de concreció baix.

Es formulen fent servir verbs que admeten interpretacions diverses: *comprendre, afavorir, conèixer, conscienciar, analitzar, consolidar, estimular, avaluar, facilitar, orientar, col·laborar, potenciar, contribuir, etc.*

La valoració dels seus assoliments es durà a terme a partir de la consecució dels objectius específics. En general, se sol plantejar un **nombre reduït d'objectius generals**.

3. PLANIFICACIÓ

OBJECTIUS ESPECÍFICS: concreten les intencions dels objectius generals en propòsits observables i mesurables.

- Són coherents amb el plantejament dels objectius generals i orienten a assolir-los.
- Concreten en metes realitzables i observables.
- *Desenvolupar, dissenyar, augmentar, identificar, disminuir, classificar, organitzar, comparar, obtenir, decidir, executar, calcular, participar, resoldre, aconseguir, iniciar, etc.*

3. PLANIFICACIÓ

METODOLOGIA. Estableix els principis, estratègies i procediments que orientaran la intervenció per tractar d'assolir els objectius proposats.

De la metodologia se'n deriven les actuacions o activitats, que hauran de ser coherents amb les opcions metodològiques adoptades. Per exemple, si s'opta per una metodologia cooperativa, no seria gaire coherent programar activitats de tipus competitiu o prioritzar activitats individuals.

- **ACTIVITATS:** són el conjunt de les actuacions que es dissenyen per assolir els objectius proposats.

Un projecte integra una sèrie d'activitats relacionades les unes amb les altres. Aquestes activitats poden ser molt diverses, però en general solen respondre a la finalitat del mateix projecte.

- Activitats per a la sensibilització i la conscienciació.
- Activitats per a la difusió i la comunicació.
- Activitats de formació i orientació.
- Activitats de cooperació i col·laboració.
- Activitats assistencials.

3. PLANIFICACIÓ

Per exemple, un projecte enfocat cap a la prevenció de la violència de gènere pot incloure activitats com ara un cicle de cinefòrum sobre el tema, una sèrie de conferències que en desenvolupin els aspectes clau, una jornada d'intercanvi de punts de vista i experiències de diferents professionals, etc.

Per preparar i posar en pràctica les activitats, se solen estructurar en **tasques**.

3. PLANIFICACIÓ

Les tasques són les accions concretes necessàries per dur a terme una activitat.

Seguint l'exemple anterior, l'activitat de sensibilització consistent a dur a terme un cicle de cinema sobre la violència de gènere inclouria diverses tasques, com la contractació de personal especialitzat, la cerca del local i dels recursos materials, el condicionament del local, la selecció de pel·lícules, etc.

Per organitzar les tasques i veure'n la seqüència, és de molta ajuda emprar un cronograma.

3. PLANIFICACIÓ

TEMPORALITZACIÓ

La temporalització en un projecte d'intervenció suposa ordenar i distribuir en el temps les diferents actuacions, incloent-hi la durada de cadascuna.

Els instruments que es fan servir:

- Planning
- Cronograma
- Horari

3. PLANIFICACIÓ

El planning és un calendari en el qual s'assenyalen totes les activitats que s'han de fer des de que el projecte comença fins que acaba.

A més, també és útil per identificar dates concretes per a les reunions, entrevistes o activitats puntuals. Actualment, aquestes funcions solen estar integrades en les aplicacions informàtiques de calendaris sincronitzats en els diversos dispositius.

3. PLANIFICACIÓ

En el cronograma es representen de manera ordenada i precisa, totes les activitats que componen un projecte o totes les tasques que desenvolupen una activitat.

Està format per una matriu de doble entrada en la qual s'especifiquen:

- A les **files**, les activitats que componen un projecte o les tasques que desenvolupen una activitat.
- A les **columnes**, quan es duran a terme aquestes activitats.

La longitud de les barres que apareixen al cronograma indica la durada de l'activitat o tasca des del començament fins al final.

Activitats	Gener				Febrer				Març			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Activitat 1. Avaluació inicial.	1											
Activitat 2. Entrenament de les habilitats socials.			2									
Activitat 3. Activitat global (colònies).											3	
Activitat 4. Avaluació i autoavaluació.												4

- 1

Integrador/a social
- 2

Psicòleg/a, integrador/a social, personal tècnic i auxiliar i voluntariat
- 3

Integrador/a social, personal tècnic i auxiliar i voluntariat
- 4

Integrador/a social

3. PLANIFICACIÓ

L'horari és l'instrument que serveix per representar la planificació diària o setmanal.

En projectes socials és molt útil en aquells entorns en els quals s'estableixen activitats diverses en un mateix dia, com poden ser les colònies, els campaments, les convivències, les estades en hotels, entre d'altres.

Horari setmanal					
	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
8-9 h	Viatge/arribada/ assignació d'habitacions	Llevar-se/vestir-se/activitats d'higiene			
9-9.30 h		Esmorzar			
9.30-13 h		Excursió per la zona	Visita a una granja	Gimcana	Excursió al riu i bany
13-14 h	Dinar				
14-17 h	Endreçar l'habitació/descans/jocs de taula o activitats relaxades (temps lliure)				Preparació de l'equipatge i tornada
17-17.30 h	Berenar				
17.30-19 h	Coneixement de l'entorn	Activitat esportiva	Joc en grup	Activitat esportiva	
19-20 h	Higiene i temps lliure				
20-21 h	Sopar				
21-21.30 h	Jocs de nit				
22 h	Activitats d'higiene i anar-se'n a dormir				

3. PLANIFICACIÓ

ELS RECURSOS

Són tots els mitjans físics, humans i econòmics necessaris per poder desenvolupar el projecte.

- **Recursos materials:** formats per un suport físic, que poden ser infraestructures, mobiliari o qualsevol tipus de materials o objectes (parcs, pavelló, plaça, pissarres, cartolines...).
- **Recursos humans:** persones necessàries per dur a terme qualsevol tipus de projecte.
- **Recursos econòmics:** diners necessaris per afrontar els costos del projecte, i també la gestió del seu finançament.

3. PLANIFICACIÓ

DISSENY D'ACTIVITATS

És el document en el qual se sintetitza de manera estructurada tota la informació que necessitem per fer operativa una activitat.

En general la informació que compon el disseny d'una activitat és la següent:

1.La denominació o títol de l'activitat.

2.Els objectius operatius que es persegueixen. Els objectius de les activitats són molt específics.

3.El públic destinatari de l'activitat, tenint en compte el nombre de participants previst, el perfil i les agrupacions necessàries.

4.El desenvolupament de l'activitat. S'ha d'explicar el procés de manera que quedi perfectament explicitat. Convé detallar els passos que cal seguir per aplicar-la, i també les orientacions sobre la manera de dur-la a la pràctica.

5.La temporalització i la durada de l'activitat, és a dir, el període en què es duu a terme, d'acord amb el calendari del projecte.

6.La temporalització i la distribució de les tasques, i les persones responsables de cadascuna. Aquesta informació es pot sintetitzar en un cronograma.

7.Els recursos necessaris: humans, materials i econòmics.

8.Les pautes d'avaluació. Es tradueixen en indicadors que responguin als objectius operatius. De cada objectiu se'n deriven els indicadors oportuns, que permetran comprovar si aquest objectiu s'ha complert o no.

Títol. Exposició fotogràfica: «La infància trencada»

Objectius

- Informar la població sobre la realitat de l'exploració infantil.
- Sensibilitzar la població perquè prengui consciència de la realitat de l'exploració infantil.
- Motivar la població a l'acció, en el sentit de promoure la col·laboració per erradicar l'exploració infantil.

- Públic destinatari**
Dirigida a tota la població. Es preveu que hi assisteixin unes 150 persones.

Desenvolupament o descripció
Exposició fotogràfica amb el títol “La infància trencada” sobre l’exploració infantil en diferents països, dirigida a la població en general.

Temporalització i durada

La preparació es farà durant el primer trimestre de l'any i l'exposició es mantindrà durant quinze dies el mes d'abril.

Tasques	Gener				Febrer				Març				Abril				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
Tasca 1. Cerca i condicionament del local	1																
Tasca 2. Preparació de murals i materials				2													
Tasca 3. Muntatge de l'exposició					3												
Tasca 4. Elaboració i difusió de publicitat							4										
Tasca 5. Manteniment de l'exposició i atenció													5				

1

Coordinador/a de l'organització i animador/a sociocultural

2

Animador/a sociocultural, personal tècnic i auxiliar, i voluntariat

3

Animador/a sociocultural i professionals del muntatge

4

Animador/a sociocultural, personal tècnic i auxiliar, i voluntariat

5

Animador/a sociocultural i personal tècnic i auxiliar

Recursos materials

- Fotografies artístiques seleccionades sobre l'exploració infantil.
- Il·luminació.
- Plafons expositors.
- Murals explicatius.

- Recursos espacials i localització**
Sala d'exposicions del centre social de la població.

Avaluació

- Ha augmentat el vostre coneixement sobre l'exploració infantil? (Resposta SÍ/NO)
- Heu pres consciència sobre la realitat de l'exploració infantil actualment? (Resposta: de l'1: mínima al 10: màxima).
- Participaríeu activament en actes de mobilització contra l'exploració infantil? (Resposta SÍ/NO)
- Denunciaríeu situacions en què els drets de les nenes i els nens es vegin menyscabats? (Resposta SÍ/NO).

4. L'EXECUCIÓ DEL PROJECTE

L'**execució del projecte** consisteix en la implementació de les activitats planificades en l'ordre i de la manera previstos.

En aquesta fase és quan es materialitzen totes les intencions previstes en tot el procés planificador. Es faran efectives mitjançant la interacció entre les o els professionals i les persones usuàries.